

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
„DIENOS CENTRAS SUTRIKUSIO INTELEKTO ASMENIMS“
PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Viešosios įstaigos „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“ (toliau - Įstaiga) Paslaugų gavėjų įgalinimo aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia paslaugas teikiančių darbuotojų taikomas priemones bei nustato Įstaigos paslaugų gavėjų įgalinimo procesą.

2. Įgalinimas – tai nuolatinis ir ilgalaikis procesas, kuriuo siekiama formuoti paslaugų gavėjų įsitraukimą veikti savarankiškai pagal kiekvieno individualias galimybes ir būti kuo mažiau priklausomu nuo darbuotojų, formuojant pasitikėjimą savimi, didinant motyvaciją siekti teigiamų pokyčių, gerinant jų gyvenimo kokybę.

**II SKYRIUS
ĮGALINANČIOS APLINKOS KŪRIMAS**

3. **Įgalinančios aplinkos kūrimas** – paslaugų gavėjų pilnavertis įtraukimas į sprendimų priėmimo procesus, žinojimas savo teisių, mokymasis vertybių ir jų puoselėjimas, kuriant lygiavertius ir pasitikėjimu grįstus santykius su darbuotojais. Įgalinimas prasideda, kai paslaugų gavėjai patys reiškia savo nuomonę, teikia siūlymus į kuriuos yra atsižvelgiama, laikosi pareigų bei atsakomybės, turi galimybę rinktis.

4. **Įgalinančios aplinkos požymiai:**

- 4.1. lygiavertis bendravimas su visais Įstaigos bendruomenės nariais;
- 4.2. pagalba vieni kitiems;
- 4.3. pasitikėjimas vienas kitu;
- 4.4. pagarba;
- 4.5. aktyvus įsitraukimas į Įstaigoje vykstančias veiklas;
- 4.6. laisvė klysti;
- 4.7. pažadų laikymasis;
- 4.8. dalyvavimas sprendimų priėmime;
- 4.9. grįžtamasis ryšys.

5. **Paslaugų gavėjų įgalinimo veiksniai:**

- 5.1. skatinimas ir motyvavimas;
- 5.2. turimų ir naujų įgūdžių ugdyimas ir palaikymas;
- 5.3. darbuotojų pagalba atpažinti savo stiprybes;
- 5.4. darbuotojų pagalba pasirinkti, ką jis nori ir/ar sugeba daryti;
- 5.5. skatinimas siekti užsibrėžtų tikslų, didinant tikėjimą savimi.

6. **Įgalinimo būdai pritaikomi atsižvelgiant į paslaugų gavėjų realų poreikį:**

6.1. palaikomas paslaugų gavėjo gebėjimas savarankiškai atlikti tuos darbus, kuriuos jis gali atlikti;

6.2. teikiama darbuotojo pagalba tose srityse, kuriuose paslaugų gavėjas yra dalinai savarankiškas arba nesavarankiškas, tačiau išreiškė norą verbaline ar neverbaline kalba ugdyti savo gebėjimą.

7. **Įgalinimas formuojamas per šiuos aspektus:**

7.1. **paslaugų gavėjų ir darbuotojų „Idėjos kelionės“ susirinkimai** (1 kartą per mėnesį):

- 7.1.1. poreikių, norų išsakymas;

- 7.1.2. kalbėjimo ir klausymo įgūdžių ugdymas;
- 7.1.3. vienas kito palaikymas;
- 7.1.4. trumpalaikių planų kūrimas.
- 7.2. **Įstaigos paslaugų gavėjų tarybos susirinkimai** (1 kartą į ketvirtį arba esant poreikiui):
 - 7.2.1. aktualių klausimų aptarimas ir sprendimas;
 - 7.2.2. pasiūlymų teikimas Įstaigos direktoriui;
 - 7.2.3. ilgalaikių planų kūrimas.
- 7.3. **Paslaugų gavėjų individualaus plano dalis** („Pareigūnų“ pareigos):
 - 7.3.1. pareigos pasirinkimas;
 - 7.3.2. pareigos atlikimas;
 - 7.3.3. sunkumų, atliekant pareigą, išsakymas.
- 7.4. **Užsiėmimų veikla:**
 - 7.4.1. turimų įgūdžių palaikymas;
 - 7.4.2. naujų įgūdžių ugdymas.

III SKYRIUS ĮGALINIMO PROCESAS IR ĮVERTINIMAS

- 8. Įstaigos paslaugų gavėjų įgalinimo įrankis – „Pareigūnas“ (priedas Nr. 1).
- 9. **Tikslas** - inicijuoti pozityvius paslaugų gavėjo gyvenimo pokyčius Įstaigoje, tobulinant jo stiprybes ir gebėjimus.
- 10. **Uždaviniai:**
 - 10.1. ugdyti pasitikėjimą savimi;
 - 10.2. ugdyti pagalbą silpnesniam draugui;
 - 10.3. stiprinti suvokimą, kad mes patys esame savo gerovės kūrėjai.
- 11. „Pareigūnas“ - tai paslaugų gavėjas, kuris prisiima atsakomybę už konkrečią veiklą.
- 12. Už kiekvienos „Pareigūno“ funkcijos įgyvendinimą yra atsakingas konkretus darbuotojas, kuris padeda paslaugų gavėjui atlikti reikiamas užduotis.
- 13. Šio įrankio pagalba darbuotojo funkcijas atlieka paslaugų gavėjai, taip siekiant padaryti juos labiau savarankiškais, mažiau priklausomais nuo aplinkinių pagalbos.
- 14. Įstaigos paslaugų gavėjų susirinkimai vyksta kas savaitę, kurio metu išrenkamas „Pareigūnas“:
 - 14.1. susirinkimo dalyviai renka „Pareigūnus“;
 - 14.2. „Pareigūnu“ gali tapti bet kuris Įstaigos paslaugų gavėjas;
 - 14.3. paslaugų gavėjas turi teisę pasiūlyti savo kandidatūrą konkrečioms „Pareigūno“ pareigoms atlikti;
 - 14.4. kandidatus turi teisę siūlyti paslaugų gavėjai ir darbuotojai.
- 15. Esant dviem ar daugiau kandidatų į vieną „Pareigūno“ vietą, išrenkamas vienas paslaugų gavėjas bendru susitarimu arba burtų keliu.
- 16. Išrinkti kandidatai gauna jų pareigas patvirtinančias „Pareigūno“ korteles.
- 17. Išrinkti „Pareigūnai“ ir jų pareigos skelbiami informacinėje lentoje.
- 18. Po savaitės, susirinkimo metu aptariamai atlikti „Pareigūno“ darbai, pasidžiaugiama rezultatais bei gražinamos „Pareigūno“ kortelės atsakingam darbuotojui.
- 19. Išrenkami nauji „Pareigūnai“.
- 20. Paslaugų gavėjų savarankiškumo pokytis, atliekant „Pareigūnų“ funkcijas, vertinamas ne rečiau kaip 1 kartą per metus arba esant poreikiui ir fiksuojamas individualiame socialinės globos plane (ISGP).
- 21. Savarankiškumo lygiai, atliekant „Pareigūno“ funkcijas:
 - 21.1. **5 balai** – daro pats savarankiškai;
 - 21.2. **4 balai** – daro pats su maža darbuotojo pagalba/priminimu;
 - 21.3. **3 balai** – daro pats su vidutine darbuotojo pagalba/paaiškinimu;
 - 21.4. **2 balai** – daro pats su didele darbuotojo pagalba;

21.5. **1 balas** – nesavarankiškas.

22. Paslaugų gavėjų įgalinimo rodiklis - paslaugų gavėjų skaičius, kurie po dalyvavimo „Pareigūno“ atsakomybėse tapo labiau savarankiški.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Aprašas siejasi su gyvenimo kokybės aprašu ir ISGP (individualiu socialinės globos planu).

24. Su šiuo Aprašu yra supažindinami Įstaigos darbuotojai.

25. Paslaugų gavėjai su įgalinimo tvarka supažindinami jiems suprantama kalba – simboliais, nuotraukomis ar paveikslėliais.

26. Paslaugų gavėjų įgalinimas vertinimas atliekamas susisteminant „Pareigūnų“ susirinkimų metu gautus duomenis.

27. Aprašas yra skelbiamas Įstaigos socialiniuose tinkluose.
